

РЕШЕНИЕ

№ 497

гр. София, 11.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
като разгледа докладваното от Светла Станимирова Въззивно търговско дело № 20221001000258 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба на ЗД „БУЛ ИНС“-АД – ответник в първата инстанция чрез пълномощника му адв.М.Г. **против** решение №261600 от 16.12.2021г. на СГС, т.о, VI-1 състав, постановено по т.д.№23/2021 г., с което е уважен иска на ЗАД „ОЗК-Застраховане“-АД по чл.213,ал.1 КЗ /отм./, и ЗД„БУЛ ИНС“-АД е осъдено да заплати на ищцовото дружество ЗАД „ОЗК-Застраховане“-АД на основание чл.213,ал.1 КЗ /отм./ сумата от 108 437,90 лева, представляваща 70% от платеното от ЗД „Бул Инс“-АД на П. А. Д. застрахователно обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди вследствие на ПТП, настъпило на 24.12.2012 г., при което е починал нейният син А. С. Б., пътник в л.а.“Нисан“ с рег.№ *****, ведно със законната лихва от датата на исковата молба 05.01.2021 г. до окончателното изплащане, както и в частта, с която в тежест на ответното дружество са присъдени разноски в размер на 9 737,52 лева.

Жалбоподателят излага доводи за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон и необоснованост, като жалбата е подробно мотивирана. Твърди, че предявения иск е погасен по давност, каквото възражение е въведено с отговора на ИМ. Подробни доводи са развити и по съществото на спора. Моли въззивния съд да отмени решението и отхвърли предявения иск изцяло като погасен по давност или като недоказан и неоснователен. При условията на евентуалност моли съда да присъди на ищеца сумата от 46 473,39 лева, представляваща 30% от платеното от него обезщетение, дължимо от деликвента И. Т. като

съизвършител на ПТП, респ. сумата от 77 455,65 лева, съставляваща 50% от платеното от ищеца обезщетение, дължимо от деликвента И. Т., като отхвърли иска над тези размери като неоснователен.

В срока по чл.263,ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор от ищеца ЗАД „ОЗК-Застраховане“-АД, в който са развити подробни съображения за неоснователност на въззивната жалба, като напълно се споделят мотивите, изложени от първоинстанционния съд.

Софийският Апелативен съд, като провери обжалвания съдебен акт във връзка с доводите на страните и събраните доказателства, приема следното:

Въззивната жалба е подадена от надлежна страна в законния срок, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и е процесуално допустима. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Решението на първоинстанционния съд е *валидно, допустимо и правилно* – обосновано е и съобразено с разпоредбите на материалния закон. Релевантните за спора факти са правилно изяснени, правните изводи на съда съответстват на тях и на относимите законови разпоредби, поради което въззивният съд изцяло споделя изложените мотиви и на основание чл.272 ГПК препраща към тях, без да е нужно да се повтарят отново. Във връзка с оплакванията на въззивника намира следното:

Първоинстанционния съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.213, ал.1 КЗ /отм./, предявен от ЗАД „ОЗК-Застраховане“-АД против ЗД„БУЛ ИНС“-АД за заплащане на сумата 108 437,90 лева, представляваща 70% от платеното от ЗАД „ОЗК-Застраховане“ на П. А. Д. застрахователно обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди вследствие на ПТП, настъпило на 24.12.2012 г., при което е починал нейният син А. С. Б., *пътник* в л.а.“Нисан“ с рег.№ *****.

Съдът е уважил изцяло иска в предявения размер приемайки за доказан по несъмнен начин приноса на застрахования при ответника водач на лекия автомобил „Нисан“ в размер на 70 %. Позовал се е на заключението на приетата комплексна съдебно-медицинска и автотехническа експертиза, вкл. обяснението на ВЛ по АТЕ, дадено в о.с.з. относно причините за настъпване на процесното ПТП и ролята /приноса/ на всеки един от участниците в него, както и механизма на настъпилото ПТП.

За да уважи иска, съдът *е взел предвид и приетата като доказателство влязла в сила Присъда №35 от 08.12.2015 г. по ход № 342/2015 г. на Врачански окръжен съд*, с която водачът на товарния автомобил „Ивеко“ М. Х. М. е признат за виновен в това, че на 24.12.2012г. около 4.50 ч., на главен път 1-1 /Е-79/, на км. 164+200 между гр.Мездра и гр.Ботевград на разклона на с.Дърманци при управление на МПС-товарен автомобил „Ивеко“ с рег. № ***** е нарушил правилата за движение - чл.15, ал.1. пр.1 ЗДвП, като не е изпълнил задължението си да се движи възможно най-вдясно по платното на движение, по непредпазливост е

причинил смърт на повече от едно лице, а именно: на И. Т. Т., починал на същото място и по същото време, управлявайки МПС лек автомобил „Нисан Примера“, с рег. № ***** и на пътника на дясната седалка в лекия автомобил - А. С. Б., починал на 09.01.2013 г., поради което и на основание чл.343, ал.3, пр.4 НК е осъден на 3 г. „лишаване от свобода“, условно. Присъдата е потвърдена от САС, а неговото решение е потвърдено от ВКС.

Съдът е взел предвид и приетото като доказателство Решение от 14.05.2018 г. по гр.д. № 3181/2017 г. на СГС, с което ЗАД „ОЗК-Застраховане“ е осъдено на основание чл.226, ал.1 КЗ /отм./, във вр. с чл.45 ЗЗД да заплати на П. А. Д. сумата от 150 000 лева, представляваща обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите за неимуществени вреди от смъртта на сина ѝ А. С. Б., починал на 09.01.2013 г., вследствие на произшествие, осъществено на 24.12.2012г., ведно със законната лихва от 09.01.2013 г. до окончателното изплащане на сумата. Решението е постановено при участието на трето лице - помагач на страната на ответника - ЗД „Бул Инс“ АД.

Видно от данните по делото, това решение е отменено с решение от 14.11.2019 г. по гр.д. № 6179/2018 г. на САС *в частта*, в която иска е уважен над сумата от 91 000 лева до размера на 150 000 лева. Въззивният съд е приел, че обезщетението следва да се определи до размера от 130 000 лева, редуцирано с 30% *за принос на пострадалия от катастрофата А. С. Б.* Решението е влязло в сила на 31.12.2019 г.

Взел е предвид представеното Платежно нареждане от 08.01.2020 г., с което застрахователят на гражданската отговорност на водача на товарния автомобил „Ивеко“ - ЗАД „ОЗК- Застраховане“ е заплатил на основание решението по гр.д. № 6179/2018 г. на САС в полза на П. А. Д. сумата 154 911,29 лева /главница и лихви/.

Съдът е взел предвид разпоредбата на чл.300 ГПК, която постановява, че присъдата е задължителна за гражданския съд относно това, дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца, това, че присъдата по задължителен начин установява и вредоносния резултат – причиняване на смърт, доколкото същият е съставомерен.

Взел е предвид също така разпоредбата на чл.223, ал.2 ГПК, според която установеното в мотивите на решението е задължително за третото лице в отношенията му със страната, която го е привлякла. По силата на тази разпоредба фактите, които са установени с решение от 14.11.2019 г. по гр.д. № 6179/2018 г. на САС, а именно: наличието на валидно застрахователно правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“, сключена между ЗАД „ОЗК- Застраховане“ и собственика на МПС марка „Ивеко“; настъпването на застрахователно събитие; неговия механизъм; наличието на принос за настъпване на ПТП от страна на водача И. Т. Т., л.а. „Нисан“; вредите за пострадалите лица и тяхната причинна връзка с

вредоносното събитие; приетият процент съпричиняване от страна на починалия /седящият на предна дясна седалка до водача/; размера на присъденото от съда застрахователно обезщетение за неимуществени вреди.

Отчитайки всички тези обстоятелства,вкл. заключението на комплексната съд.медицинска и автотехническа експертиза, съдът е приел, че предвид установения механизъм на ПТП, *приносът* за настъпване на процесния инцидент на водача на л.а. Нисан, която гражданска отговорност към датата на ПТП е била застрахована при ответника, *е по-голям от този на водача, застрахован при ищеца*, поради което е направил обоснован извод, че процесният вредоносен резултат е съпричинен на 70% от действията на водача на л.а. „Нисан“ - И. Т. Т..

Този извод изцяло се споделя от въззивната инстанция, след преценка на събраните в първата инстанция доказателства.

Според разпоредбата на чл.213,ал.1 от КЗ /отм./, „С плащането на застрахователното обезщетение застрахователят встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. В случаите, когато причинителят на вредата има сключена застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. Застрахователят по имуществена застраховка може да предяви вземанията си направо към застрахователя по "Гражданска отговорност".

Това правило намира приложение и в хипотезата, при която е налице независимо съпричиняване на вредоносния резултат от двама делинквенти, чиято гражданска отговорност е застрахована при различни застрахователи.

Съгласно разпоредбата на **чл.269 ГПК**, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

С оглед споделянето на фактическите и правни изводи на първоинстанционния съд и препращането на основание чл.272 ГПК към тях, въззивният съд подробно ще се спре на изложените в жалбата доводи.

Спорен както пред първата, така и пред настоящата инстанция е въпросът налице ли е съпричиняване на вредоносния резултат и ако да, какъв е приносът на всеки един от независимите съизвършители – водачът на т.а. „Ивеко“ и водачът на л.а.“Нисан“. **Спорен е и въпросът дали е изтекла предвидента в закона погасителна давност**, водеща до неоснователност на иска.

Във въззивната жалба се правят **възражения в три насоки**:

1/ Прави се възражение за изтекла погасителна давност предвид

разпоредбата на чл.197 КЗ (отм.), която е 5-годишна и започва да тече от датата на настъпване на събитието. Твърди, че в настоящия случай ПТП е настъпило на 24.12.2012 г. Ако се приеме за начало на давността датата на настъпване на смъртта на лицето, возещо се до шофьора на л.а.“Нисан“- А. С. Б., починал на 09.01.2013 г., то давността е изтекла на 09.01.2018 г., а иска е предявен на 05.01.2021 г., поради което бил погасен по давност.

Възражението за изтекла погасителна давност е неоснователно.

Съгласно т.14 от ППВС №7/77 г. от 04.10.1978г., *по отношение на регресните иски на застрахователя се прилага общата петгодишна давност по чл.110 ЗЗД*, чийто **начален момент е плащането на застрахователно обезщетение** на правоимащите лица. Последното е възприето и в непротиворечивата практика на ВКС, обективирана в **Решение № 53/16.07.2009 г.**, постановено по т.д. № 356/ 2008 г., на ВКС, I т.о, **Решение № 173/30.10.2009 г.**, постановено по т.д. №455/ 2009 г., на ВКС, II т.о. и др. В посочените актове е прието, че за регресните иски на застрахователя по чл.402, ал.1 ТЗ /отм./, съответно чл.213 КЗ /отм./ е приложима общата петгодишна давност. Последната започва да тече не от деня на настъпване на застрахователното събитие, както твърди въззивника, а от деня на извършване на плащането на застрахователно обезщетение, тъй като регресното право на суброгиралия се застраховател произтича не от договора за застраховка, а от закона. И тъй като плащането на застрахователното обезщетение е станало на 08.01.2020 г., а иска е предявен на 05.01.2021г., то давността не е изтекла.

2/ Неоснователни са възраженията на въззивника ЗД „Бул Инс“ АД, че не е приложима разпоредбата на чл.213 КЗ /отм./, тъй като право на регрес по този текст изрично е предвидено само за застрахователя, платил обезщетение по имуществена застраховка, т.е. по застраховка „Каско“, не и при съизвършителство, т.е. при причиняване на вреди едновременно от двама виновни водачи, тъй като в този случай липсва изрична законова уредба. Твърди се, че е недопустимо разпоредбата на чл.213 КЗ (отм.) да се прилага по аналогия.

Възражението е неоснователно поради следното:

Правилото на чл.213 КЗ /отм./ несъмнено е приложимо в настоящата хипотеза, при които има независимо съпричиняване на вредоносния резултат от двама делинквенти, чиято гражданска отговорност е застрахована при различни застрахователи, което независимо съпричиняване е породило солидарната им отговорност спрямо пострадалия, *и дължимото на пострадалия обезщетение е изплатено изцяло само от единия застраховател*. След изплащане на цялото дължимо обезщетение, платилият застраховател е встъпил в правата на застрахования при него делинквент-съизвършител срещу другия делинквент-съизвършител, чиито действия също са допринесли за пораждаване солидарната гражданска отговорност спрямо пострадалия за цялото дължимо обезщетение и са породили опасност от

увеличение на пасива на другия застрахован делинквент с цялото дължимо обезщетение, или срещу неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност". Всички елементи от фактическия състав на разпоредбата са установени от събраните по делото доказателства.

В настоящия случай твърдението на ищеца е, че е изплатил обезщетение за вреди от противоправното поведение на застрахования при него водач на т.а. "Ивеко" М. М. по застраховка „Гражданска отговорност“, и тъй като за настъпването на смъртта на пострадалия А. Б. има и втори делинквент, застрахован при ответника по застраховка „Гражданска отговорност“, той претендира от него припадащата му се, съобразно неговия принос към вредите, част от изплатеното обезщетение.

Застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ обезпечава отговорността на застрахованото лице за реализирано от него ПТП в пълен обем до размера на предвидената в договора или закона застрахователна сума, като *отговорността на застрахователя е функционално обусловена от тази на застрахования*. Когато няколко лица се явяват независими съпричинители на едни и същи вреди, съгласно разпоредбата на чл.53 ЗЗД, всеки от тях отговаря солидарно пред увреденото лице или неговите наследници за изплащане на цялото обезщетение. Поради тази причина и застрахователят по „Гражданска отговорност“ на всеки от съпричинителите отговаря спрямо наследниците на увреденото лице за цялата сума и по предявен от последните пряк иск по чл.226, ал. 1 КЗ /отм./ срещу него. Изпълнявайки задължението си да изплати цялото обезщетение по предявения пряк иск, застрахователят изпълнява свое собствено задължение по договора за застраховка, а не чуждо такова, и регресните права, които възникват за него са негови лични, а не принадлежат на трето лице.

По тези съображения поддържаните от въззивника доводи са неоснователни.

3/ Оспорва се от жалбоподателя наличието на установен от доказателствата по делото принос за вредоносния резултат от застрахования при него водач на л.а. "Нисан" И. Т., а при условията на евентуалност се твърди, че този принос е 30%, евентуално 50%.

Изцяло се споделя от този състав извода на първоинстанционния съд, че приноса за настъпване на вредоносния резултат /смъртта на седящия до водача на л.а. "Нисан" - А. Б./ на застрахования при ответника водач е 70%.

От събраните в производството писмени доказателства и назначената комплексна съдебно медицинска и автотехническа експертиза, се установява, че *първопричина* за настъпването на инцидента е поведението на водача на лекия автомобил „Нисан“ - И. Т.. Последното категорично се споделя и от въззивния съд в приложеното с исковата молба Решение № 2499/14.11.2019 г., постановено по гр.д. № 6179/ 2018 г., на САС, 8 състав, *което има обвързваща сила, доколкото в случая се касае до отношения*

между подпомагащата и подпомаганата страна в процеса. Този факт е приет като безспорно доказан и от наказателния съд в мотивите към присъдата.

В о.с.з. на 22.11.2021г. пред СГС /л.164/, вещото лице Й. уточнява, че „*преди настъпване на произшествието л.а. “Нисан” се е движел в собствената лента, като непосредствено преди удара лекият автомобил се е отклонил наляво. **Навлязъл е в лентата за насрещно движение.** След това водачът е предприел маневра за отклоняване отново надясно и връщане в собствената лента. И преди да се впише в тази траектория и да се премести в собствената лента, е настъпил удар. Лекият автомобил се е движел със скорост 103 км/ч.*“.

От обясненията на експерта категорично се установява, че първоначалното противоправно действие е именно на водача на лекия автомобил. Действително, управлението от М. М. товарен автомобил се е отклонил наляво, но това му поведение е изцяло предизвикано от неправомерните действия на водача на лекия автомобил. От заключението на приетата комплексна СМ-АТЕ, става ясно, че виждайки движещия се в неговата лента лек автомобил, водачът на товарния автомобил е предприел аварийно спиране, със завъртане волана леко наляво, но вследствие на блокиране на колелата му и наличните климатични условия (залежена пътна настилка), управлението от него МПС се е отклонило вляво. Именно поведението на починалия водач на лекия автомобил е предизвикало предприемане на спасителна маневра от другия водач - незабавно предприетото спиране, с цел да бъде избегнат челен сблъсък с насрещно движещия се лек автомобил.

По делото не е спорно, че е налице виновно поведение от страна на водача на т.а. “Ивеко” М. М., доколкото срещу последния е налице и влязла в сила присъда, представена с исковата молба. **Спорен въпрос по делото е какъв е размерът на приноса на двамата водачи за настъпването на инцидента.**

Фактът, че срещу И. Т. няма обвинение, респ. осъдителна присъда, се дължи единствено на това, че същият е починал. Неговият съществен принос в настъпването на ПТП обаче е отчетено от наказателния съд в мотивите на присъдата. В този смисъл първоинстанционният съд правилно е приел, че липсата на повдигнато обвинение спрямо този водач е обясним с факта, че лицето е починало, поради което и спрямо него не може да се реализира наказателна отговорност, която е строго лична.

Както е посочено и във въззивна жалба, съприкосновението е настъпило в средната лента, предвидена не за движение, а само за извършване на маневра „завой наляво“ към с. Дърманци. /Това ясно се вижда от снимката, направена от ВЛ на л.135 от делото, като снимката е по посока на движението на т.а. „Ивеко“/. В обясненията си в с.з. ВЛ Й. установява, че преди да предприеме маневра за отклонение надясно, водачът на лекия

автомобил неправомерно е навлязъл в лентата за насрещно движение, предизвиквайки водача М. да предприеме аварийно спиране. Последното е довело до блокиране на колелата на товарния автомобил и отклонението му вляво. Именно поведението на починалия Т. е първопричина за цялата верига от действия, довели до сблъсъка. В тази връзка, както е посочено и в приетата по делото САТЕ, *ако двете превозни средства са се движили в собствената си лента, удар между тях нямаше да настъпи*. В този смисъл, ако водачът на лекия автомобил изобщо не се беше отклонявал в лентата за насрещно движение, ПТП нямаше да се реализира. Както съдът възприема в мотивите си, поведението на водача на т.а. „Ивеко“ М. М. е изцяло провокирано от противоправното поведение на водача на лекия автомобил. Абсолютно нормална реакция на всеки водач на МПС, виждайки срещуположно движещ се автомобил в неговата лента, е да предприеме спиране. Последното е и предприетото от водача на товарния автомобил, който е направил възможното, за да предотврати инцидента, но наличието на заледена пътна настилка и внезапно спиране е довело до блокиране на колелата му. Последното, ведно с отклонението на лекия автомобил наляво, са довели до непредотвратимост на ПТП- то.

По делото е доказано от влязлата в сила присъда, че с поведението си водачът на т.а. „Ивеко“ е нарушил правилата за движение - чл.15, ал.1, пр.1 ЗДвП, като не е изпълнил задължението си да се движи възможно най-вдясно по платното на движение, **но са налице данни**, че след възприемане на опасността от движение на насрещно движещия се автомобил „Нисан“, същият е предприел маневра спиране и е опитал да избегне удара, макар отклонението на превозното средство наляво да е допринесло за произшествието, за което е и осъден. **Обратно, не се доказва водачът на л.а. „Нисан“ да е предприел спиране или намаляване на скоростта**, въпреки че на въпросното място е следвал завой и отклонение за наляво, а е продължил да кара с превишена скорост и в пътна лента, в която не е трябвало да се движи.

По-големият принос на водача на л.а. „Нисан“ И. Т. се установява от всички събрани по делото доказателства, доколкото *нарушенията на нормите на ЗДвП от негова страна са повече и по-тежки такива, в сравнение с тези на водача на товарния автомобил*. Този извод се налага от приетата съдебномедицинска експертиза, изготвена от д-р М. М., която напълно кореспондира с постановените съдебни актове по повод процесното ПТП, от които е видно, че първопричината за настъпване на инцидента са действията на водача на л.а. „Нисан“, който се е движил неправомерно в лентата, която е била определена само за завиване наляво, с превишена скорост от 103 км/ч /допустимата в случая е 90 км/ч/, въпреки пътните условия - в ранните часове на деня – 04:50 часа на 24.12., при хлъзгава настилка и наличие на сняг, и след употреба на алкохол – 2,48 промила, в количество водещо до алкохолно опиянение от средна към тежка степен /медицинско заключение на л.127 от делото/. При тази концентрация може да

се приеме, че водачът е бил алкохолно повлиян и това е довело до забавени реакции, т.е. до удължено време за възприемане и реакция на слухови и зрителни дразнения, което му е пречило да избегне инцидента. Както се посочи и по-горе, не е установено по делото водачът да е задействал спирачната система на автомобила, както и да е реагирал по някакъв начин на възникналата опасност.

Изложеното сочи на извод, че приносът за настъпване на ПТП на водача на л.а. „Нисан“, чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответника, е по-голям от този на водача, застрахован при ищеца. Въззивният съд изцяло възприема извода на първата инстанция, че вредоносния резултат е съпричинен на 70% от поведението на водача на л.а. „Нисан“ и 30% от действията на водача на т.а. „Ивеко“. Затова предявения иск е изцяло основателен и доказан, както е приел и първоинстанционният съд. ЗД „Бул Инс“ АД дължи сумата 108 437,90 лева, представляваща 70% от платеното от ищеца на П. А. Д. /майка на пострадалия пасажер в л.а. „Нисан“/ застрахователно обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди вследствие на ПТП, настъпило на 24.12.2012 г., при което е починал нейният син - А. С. Б..

Обжалваното решение е обосновано от всички събрани по делото доказателства, съобразено е със закона и константната съдебна практика на ВКС. Липсват основания за отмяна или изменение на решението.

При съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

По разноските:

При този изход на делото и на основание чл.78,ал.1 ГПК, дружеството-жалбоподател следва да бъде осъдено за разноските, понесени от въззиваемата страна в настоящото производство, съгласно приложения списък по чл.80 ГПК. Към него е приложен Договор за правна защита и съдействие, ведно с Платежно нареждане за заплатен адвокатски хонорар от 4 800 лева с ДДС. Тези разноски следва да бъдат присъдени в пълен размер. Липсва възражение за прекомерност.

Така мотивиран, Софийският Апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №261600 от 16.12.2021г. на Софийски градски съд, т.о, VI-1 състав, постановено по т.д.№23/2021 г.

ОСЪЖДА ЗД „БУЛ ИНС “-АД, ЕИК-831830482 да заплати на ЗАД „ОЗК – Застраховане“ с ЕИК-121265177сумата от **4 800 лева разноски** във въззивното производство.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____